

Γονικές Παροχές και Κοινοί Τραπεζικοί Λογαριασμοί

*Του Γιώργου Δαλιάνη, με τη συνεργασία του Γιώργου Αντωνίου και της Νίκης Χατζοπούλου**

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του πεντηκοστού έκτου άρθρου του ν. 4839/2021 τροποποιήθηκε το άρθρο 44 του Κώδικα διατάξεων φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από τυχερά παίγνια, ο οποίος κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν. 2961/2001 (Α'266) που ισχύουν από 1.10.2021, αυξήθηκε το αφορολόγητο ποσό δωρεών και γονικών παροχών περιουσιακών στοιχείων και μετρητών για τους δικαιούχους της Α' κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2961/2001 σε οχτακόσιες χιλιάδες (800.000) ευρώ από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ που ίσχυε.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για δωρεές και γονικές παροχές, οι οποίες συστήνονται από την 1η.10.2021 και αφορούν τις ακόλουθες κατηγορίες δικαιούχων οι οποίοι εντάσσονται στην Α' κατηγορία παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2961/2001, δηλαδή αφορά τους συζύγους, πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, παιδιά, εγγόνια και γονείς. Για τις δωρεές μεταξύ των λοιπών κατηγοριών και τρίτων ισχύει η παλιά κλίμακα, το ίδιο και για τις κληρονομιές.

Το όριο αυτό αφορά τόσο την ακίνητη περιουσία όσο και την κινητή περιουσία, ενδεικτικά, αφορά ακίνητα, χρηματικά ποσά, μετοχές, καθώς και τη γονική παροχή ή δωρεά χρηματικών ποσών προς τα ως άνω πρόσωπα, η οποία διενεργείται με μεταφορά χρημάτων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Εφόσον η φορολογητέα αξία του περιουσιακού στοιχείου το οποίο αφορά η γονική παροχή ή που δωρίζεται υπερβαίνει τις 800.000 ευρώ, επιβάλλεται φόρος με ενιαίο συντελεστή 10% για την υπερβάλλουσα αξία, μετά την αφαίρεση του αφορολόγητου ποσού.

Επειδή από την δημοσίευση του νόμου αυτού πολλοί φορολογούμενοι προέβησαν σε λανθασμένη κατανόηση του περιεχομένου της διάταξης και πραγματοποίησαν μεταφορές ή καταθέσεις ποσών για τα οποία δεν μπορούσε να χορηγηθεί η σχετική απαλλαγή, καθώς δεν συνέτρεχαν οι εκ του νόμου προϋποθέσεις, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 2077/2022 Εγκύκλιος με την οποία διευκρινίστηκε ποιες τραπεζικές κινήσεις εμπίπτουν στην απαλλαγή:

- **κοινοί λογαριασμοί:** η μεταφορά χρηματικού ποσού από ατομικό λογαριασμό του γονέα/δωρητή ή κοινό λογαριασμό αυτού με το τέκνο/δωρεοδόχο ή τρίτο πρόσωπο σε ατομικό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου ή σε άλλο κοινό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου με τον ίδιο τον παρέχοντα/δωρητή ή τρίτο πρόσωπο.
- **επιταγές:** η έκδοση τραπεζικής επιταγής από τον γονέα/δωρητή με χρέωση ατομικού τραπεζικού λογαριασμού αυτού ή κοινού με το τέκνο/δωρεοδόχο ή τρίτο πρόσωπο (και όχι η έκδοση επιταγής με κατάθεση μετρητών) και η κατάθεση της επιταγής αυτής σε ατομικό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου ή σε άλλο κοινό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου με τον ίδιο το γονέα/δωρητή ή τρίτο πρόσωπο.
- **ανάληψη και κατάθεση:** Μεταφορά χρημάτων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων συνιστά και η ανάληψη χρηματικού ποσού από ατομικό ή κοινό τραπεζικό λογαριασμό του γονέα/δωρητή και η κατάθεση του ίδιου ποσού εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών σε λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου ή σε κοινό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου με τον ίδιο τον γονέα/δωρητή ή τρίτο πρόσωπο, εφόσον η γονική παροχή ή δωρεά του χρηματικού ποσού (δηλαδή η ανάληψη και η κατάθεση του ίδιου χρηματικού ποσού) πραγματοποιήθηκε από την 1η.10.2021 μέχρι και την 9η.9.2022 (άρθρο 175 ν 4972/2022). Η ανωτέρω προθεσμία των τριών (3) εργάσιμων ημερών αρχίζει από την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η ανάληψη του χρηματικού ποσού

από ατομικό ή κοινό τραπεζικό λογαριασμό του γονέα/δωρητή. Μάλιστα, στις περιπτώσεις γονικών παροχών/δωρεών, για τις οποίες υπολογίστηκε ο φόρος αυτοτελώς με συντελεστή 10% (χωρίς αφορολόγητο ποσό), πραγματοποιείται νέα εκκαθάριση του φόρου μετά από αίτηση του φορολογουμένου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63B του Κ.Φ.Δ. με τη συνυποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών που αποδεικνύουν τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων.

- **έμμεσες δωρεές/γονικές παροχές:** Στο πλαίσιο αυτό, σε περίπτωση μεταφοράς χρηματικού ποσού από λογαριασμό του γονέα/δωρητή σε λογαριασμό του εργολάβου/κατασκευαστή/πωλητή, η οποία δύναται να γίνει και με έκδοση τραπεζικής επιταγής, για την καταβολή του τιμήματος αγοράς ακινήτου από το τέκνο/δωρεοδόχο, πρόκειται για γονική παροχή/δωρεά μεταξύ προσώπων της Α' κατηγορίας και ο υπολογισμός του φόρου γίνεται με την ευνοϊκή ρύθμιση (αφορολόγητο ποσό 800.000 ευρώ και 10% για το υπερβάλλον), καθώς, αν και η μεταφορά γίνεται μεταξύ τρίτων προσώπων, μεσολαβεί η γονική παροχή/δωρεά προς το τέκνο/δωρεοδόχο, ο οποίος είναι και ο αγοραστής/υπόχρεος για την καταβολή του τιμήματος. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον η καταβολή του τιμήματος αγοράς ακινήτου από το τέκνο/δωρεοδόχο με τον τρόπο αυτόν προκύπτει από το συμβολαιογραφικό έγγραφο ή από άλλη συμφωνία των μερών, προσκομίζεται και το σχετικό έγγραφο με την υποβολή της δήλωσης γονικής παροχής/δωρεάς. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση μεταφοράς χρηματικού ποσού στον πωλητή για την αγορά οχήματος από το τέκνο/δωρεοδόχο, εφόσον προσκομίζεται η άδεια κυκλοφορίας στο όνομα του τελευταίου καθώς και στην περίπτωση μεταφοράς χρηματικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό εταιρείας για την αύξηση κεφαλαίου αυτής, εφόσον προσκομίζονται στοιχεία ότι αυτή πραγματοποιήθηκε και ολόκληρο το μεταφερόμενο ποσό διατέθηκε για την προσαύξηση του ποσοστού συμμετοχής του τέκνου/δωρεοδόχου στην εταιρεία.

Παρά τα ανωτέρω, θα πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή στα ακόλουθα, σε πιθανές δηλαδή καταστρατηγήσεις :

- Η ανάληψη χρηματικού ποσού από κοινό λογαριασμό από συνδικαιούχο αυτού, ο οποίος δεν έχει συνεισφέρει στον λογαριασμό και χρησιμοποιεί το χρηματικό ποσό για λογαριασμό του, θεωρείται δωρεά.

Παράδειγμα:

Κοινός λογαριασμός Α (πατέρας) με Δ (τρίτο πρόσωπο) στον οποίο λογαριασμό, το υπόλοιπο προέρχεται αποκλειστικά από εισοδήματα του Δ. Δεν μπορεί ο Α να κάνει μεταφορά σε άλλο κοινό λογαριασμό του Α με τον Β (γιο του Α) και να τύχει της απαλλαγής. Η πράξη αυτή θεωρείται δωρεά από τον Δ στον Α και υπόκειται σε φόρο 40%, καθώς ο Α με τον Δ δεν έχουν συγγενική σχέση.

- Η δυνατότητα του γονέα/δωρητή να πραγματοποιήσει χρηματική γονική παροχή/δωρεά προς το τέκνο/δωρεοδόχο δεν ελέγχεται κατά το στάδιο της υποβολής της δήλωσης (δεν υπάρχει υποχρέωση συνυποβολής δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος παρελθόντων ετών κ.λπ.) αλλά κατά τον έλεγχο.

Παράδειγμα:

Ένας ελεύθερος επαγγελματίας έχει δηλώσει κέρδη συνολικών ποσών 100.000 ευρώ από την αρχή της δραστηριότητάς του, αλλά διαθέτει ποσό 300.000 ευρώ στον τραπεζικό του λογαριασμό που δεν έχει φορολογηθεί, τότε κατά την γονική παροχή δεν θα ελεγχθεί η ικανότητα του δωρεοδόχου, αλλά αυτό μπορεί μεταγενέστερα να ελεγχθεί και κατά πάσα πιθανότητα θα ελεγχθεί.

- Στην περίπτωση που πραγματοποιήθηκε μεταφορά χρηματικού ποσού προς κοινό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου με τρίτο πρόσωπο, η αποδεδειγμένη «χρήση» του χρηματικού ποσού της γονικής παροχής/δωρεάς από το τέκνο/δωρεοδόχο

και όχι από το τρίτο πρόσωπο αποτελεί αντικείμενο ελέγχου και, στην περίπτωση που αποδεικνύεται η «χρήση» του χρηματικού ποσού από το τρίτο πρόσωπο, επιβάλλεται αναλόγως ο οικείος φόρος δωρεάς.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι πέρα από τα ανωτέρω οποιαδήποτε κίνηση που στοχεύει στην καταστρατήγηση των σχετικών διατάξεων μπορεί να ελεγχθεί και να κριθεί ότι συνιστά τεχνητή διευθέτηση σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 4174/2013, οπότε και επιβάλλεται ο αναλογούν φόρος.

Δείτε το άρθρο και στο CAPITAL.GR

*** Ο κ. Γιώργος Δαλιάνης είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ARTION A.E. & Ιδρυτής του Ομίλου ARTION, Οικονομολόγος-Φοροτεχνικός.**

Ο κος Γιώργος Αντωνίου είναι Senior Accountant & Partner της Artion. A.E.

Η κα Νίκη Χατζοπούλου είναι Δικηγόρος LL.M. & Διαμεσολαβήτρια, συνεργάτης της Artion A.E.

Το ανωτέρω κείμενο έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τις εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στην ARTION A.E (Πουρνάρα 9, Μαρούσι /210 6009062 / www.artion.gr)